

Rigsdagstidende.

1857. Forhandlingerne paa Landstinget. № 75.

Ottende Session.

46de Møde.

Fredagen den 20de Februar.

(Fortf.)

Madvig (fortsat): Jeg skal dernæst gjøre opmærksom paa en anden Ueilighed. Hvor der til en Kjøbstad henlægges Landsogne, skal den ene Forligsmægler vælges af disses Delegerede; men det kan hændes sig og vil oftere være begrundet i de locale Forhold, at der til en Kjøbstad kun henlægges to Sogne, ja et enkelt Sogn, saa at een Delegeret har at udnævne en Forligscommissair. Der er visse Steder, det kender jeg ganske nøie, hvor disse Valgkredsse ville blive meget smaa. Jeg skal tage den D, hvorpaa jeg er født, Bornholm til Exempel. Henlægger man end der alle Landsognene uden Undtagelse til Kjøbstæderne, saa at der ikke bliver en eneste Forligskreds af lutter Landsogne, saa vil der dog ikke for nogen Kjøbstad komme mere end 4 Sogne, og for de 4 kun 3, og saa maa man endda betragte de to Kjøbstæder Allinge og Sandvig paa den ene Side og Askirkeby paa den anden Side som ikke fungerende Kjøbstæder. Skal der altsaa kun vælges Delegerede fra 1 eller 2 Sogne, da troer jeg, at det er meget rigtigere at overlade til den større Institution, Amtsraadet, at udføre dette Hverv. Jeg troer, at det var meget ønskeligt, at man her ikke havde talt om aldeles uvedkommende Hensyn, om hvad der skal have Sogneforstanderskabene. Om det vil have Sogneforstanderskabene eller ikke, det er aldeles ligegyldigt. Jeg troer, at Sogneforstanderskabene have deres gode Dyd og deres store og væsentlige Nytte, de

have en fuldkommen selvstændig Betydning, og man skal betragte denne Sag efter dens egen Betskaffenhed, ikke efter hvad der angaaer Sogneforstanderskabene. Jeg skal derfor i enhver Henseende slutte mig til Mindretallets Indstilling.

Lüghöfft: Som det allerede af den ærede Minister er blevet anført, er Forligsvæsenet jo aldeles ikke noget communalt Anliggende, men derimod vistnok en Institution af meget stor Betydning, der har bragt og formodentlig vil bringe stor Betsignelse over Landet. For at dette kan blive Tilfældet, troer jeg rigtig nok, at det er nødvendigt, at der vælges Forligscommissairer, som foruden en reisskaffen Character besidde Kundskab og Evne, hvilket man virkelig ikke kan finde saa ganske almindeligt paa Landet, og jeg troer derhos, at sige Personer ikke ere saa ganske ubetydelige Størrelser, at jo Amtsraadene kunne være bekendte med dem. Eftersom Amtsraadene nu ere sammensatte, finder jeg ogsaa, at Amtsraadene ville være velskikkede til at vælge Forligscommissairer. Hvad derimod Communalbestyrelsen angaaer, da antager jeg virkelig ikke, at der er nogen almindelig Trang tilstede for dem til at faae deres Forretninger udvidede; tværtimod viser det sig ikke saa ganske sjældent, at de vel endogsaa finde sig besværede ved hvad de have at foretage, og fryde Et og Andet fra sig, men uanseet dette, saa vil det, om de ogsaa vælge Delegerede, der skulle sammentræde, — som det allerede er oplyst ved et Exempel — blive meget tilfældige Valg; undertiden kunde det skee med een eller to Stemmer, hvilket jeg vilde ansee for meget utilraadeligt, ligesom jeg mener, at om end et Valg, naar det skee med